

YOPIQ URUG'LI O'SIMLIKLAR XUSUSIYATLARI

No'monjonov Fazliddin

ADPI Biologiya yo'nalishi 101-guruh talabasi

<https://doi.org/10.5281/zenodo.14436968>

Abstract: This thesis highlights the structure, types, and biological characteristics of flowering plants. It analyzes their ecological, economic, and aesthetic significance in nature and the economy. Conclusions on the preservation and enhancement of the importance of flowering plants are provided.

Аннотация: В данном тезисе освещены строение, виды и биологические характеристики цветковых растений. Проанализированы их экологическое, экономическое и эстетическое значение в природе и народном хозяйстве. Приведены выводы о сохранении и повышении значения цветковых растений.

Key words: Flowering plants, structure, dicotyledons, monocotyledons, ecological significance, economic importance, photosynthesis, reproduction, agriculture, fruit and seed.

Ключевые слова: Цветковые растения, строение, двудольные растения, однодольные растения, экологическое значение, экономическая важность, фотосинтез, размножение, народное хозяйство, плоды и семена.

Gulli o'simliklar (Angiospermae) - urug'li o'simliklarning eng yuqori taraqqiy etgan va xilma-xil bo'limi bo'lib, yer yuzidagi barcha o'simliklarning katta qismini tashkil qiladi. Ular o'ziga xos xususiyatlari bilan boshqa o'simliklardan ajralib turadi: urug'lari maxsus himoya qatlami — meva ichida rivojlanadi. Gulli o'simliklar yerda, suvda va hatto havoda ham keng tarqalgan bo'lib, tabiatda va inson hayotida muhim ahamiyatga ega. Gulli o'simliklarning tuzilishi Gulli o'simliklar quyidagi asosiy qismlardan tashkil topgan: 1. Ildiz: Tuproqdan suv va oziq moddalarni so'rib olish, o'simlikni mustahkamlash vazifasini bajaradi. 2. Poya: O'simlikning asosiy tayanch qismi bo'lib, barg, gul va mevalarni ushlab turadi, oziqa moddalarini tashiydi. 3. Barg: Fotosintez, nafas olish va suv bug'latish jarayonlarini amalga oshiradi. 4. Gul: Ko'payish organi bo'lib, changlanish va urug'lanish jarayonlari sodir bo'ladi. 5. Meva va urug': Meva urug'larni himoya qiladi va ularning tarqalishiga yordam beradi. Gulli o'simliklarning turlari. Gulli o'simliklar ikki asosiy sinfga bo'linadi: 1. Ikki pallali o'simliklar (Dicotyledones): Urug'lari ikkita urug'palladan iborat bo'ladi (masalan, loviya, pista, jo'ka). Ildiz tizimi ko'p hollarda asosiy ildizli. 2. Bir pallali o'simliklar (Monocotyledones): Urug'lari bitta urug'palladan iborat bo'ladi (masalan, bug'doy, makkajo'xori, piyoz). Ildiz tizimi ko'pincha tolali. Gulli o'simliklarning tabiat va xalq xo'jaligidagi ahamiyati. 1. Ekologik ahamiyati: Gulli o'simliklar atmosferadagi karbonat angidridni yutib, kislorod chiqaradi va hayvonlar uchun oziq manbai bo'lib xizmat qiladi. Ular tuproqning hosildorligini oshirishga yordam beradi. 2. Iqtisodiy ahamiyati: Gulli o'simliklarning ko'pchiligi oziq-ovqat mahsulotlari (bug'doy, guruch, makkajo'xori), dorivor o'simliklar (romashka, chinnigul) va texnik xomashyo (paxta, zig'ir) sifatida ishlatiladi. Yoqilg'i va qurilish materiali (yog'och) sifatida foydalidir. 3. Estetik va madaniy ahamiyati: Gulli o'simliklar landshaft dizayni, bog' va gulzorlarni bezashda ishlatiladi. Ayrim gullar (atirgul, lola) insonlar uchun estetik zavq bag'ishlaydi.

Xulosa: Gulli o'simliklar tabiatda va inson hayotida beqiyos ahamiyatga ega. Ular nafaqat oziq-ovqat va xomashyo manbai, balki ekologik barqarorlikni ta'minlovchi muhim

unsurlardan biri hisoblanadi. Shu sababli ularni asrash va ko'paytirish muhim ekologik vazifa hisoblanadi.

References:

1. Xo'janazarov.O'E, Mavlonov. X, Sadinov J.S. "Botanika o'simliklar sistematikasi" Toshkent "Innovatsiya-Ziyo" 2022.
2. Prator O', To'xtayev A.S, Azimova.F.O', Saparboyev F.Z, Umaraliyeva M.T. "Biologiya" (botanika 6-sinf darslik) Toshkent- "O'zbekiston", 2017.
3. Ikromov M.I, Normurodov X.N., Yuldashev A.S. "Botanika" Toshkent "O'zbekiston" 2002.
4. Mustafayev. S, Ahmedov O'. Botanika – T: "O'zbekiston", 2006